

RP 363/2014 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 3 och 149 a § i mervärdesskattelagen samt av 2 § i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås det att mervärdesskattelagen och lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning ändras. Mervärdesskattelagen ändras så att den nedre gränsen för skattskyldighet som beräknas utifrån räkenskapsperiodens omsättning höjs från 8 500 euro till 10 000 euro. Dessutom föreslås det att den övre gränsen för skattelättnad vid den nedre gränsen för skattskyldighet höjs från 22 500 euro till 30 000 euro.

Lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning ska på motsvarande sätt ändras så att lagen tillämpas endast på sådana rörelse och yrkesutövning där räkenskapsperiodens omsättning överstiger 10 000 euro.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 2016. Lagarna ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den dag lagen träder i kraft eller därefter.

MOTIVERING

1 Nuläge

1.1 Mervärdesskattelagen

Omfattningen av skattebasen enligt mervärdesskattelagen (1501/1993) definieras i rådets direktiv 2006/112/EG om ett gemensamt system för mervärdesskatt (mervärdesskattedirektivet) som är bindande för Finland.

Enligt artikel 285 första stycket får medlemsstaterna tillämpa skattebefrielse för beskattningsbara personer vars årsomsättning är högst 5 000 euro eller motsvarande belopp i nationell valuta. De medlemsstater som avses i första stycket får medge en graderad skattelättnad till beskattningsbara personer vars årsomsättning överstiger den övre gräns som dessa medlemsstater fastställt för tillämpning av skattebefrielsen. I anslutningsfördraget har Finland i enlighet med artikel 287 beviljats rätt att tillämpa skattebefrielse för personer som bedriver rörelse i liten skala och vars årsomsättning är högst 10 000 euro.

Enligt mervärdesskattelagen är i princip alla företag och yrkesutövare som idkar rörelsemässig försäljning av skattepliktiga varor och tjänster skattskyldiga.

Av administrativa skäl har verksamhet i liten skala befriats från skatt. Enligt 3 § i mervärdesskattelagen är en säljare inte skattskyldig om räkenskapsperiodens omsättning är högst 8 500 euro, såvida säljaren inte på egen anmälan har registrerats som skattskyldig. Enligt 12 § i lagen kan den som bedriver en rörelse vars omsättning inte överstiger 8 500 euro på ansökan bli skattskyldig.

I syfte att främja tillväxtpöjligheterna för småföretag infördes vid ingången av 2004 en graderad skattelättnad vid den nedre gränsen för skattskyldighet.

Med hjälp av lättnaden strävar man efter att lindra de förpliktelser i anknytning till skattskyldigheten som är en följd av att den nedre gränsen överskrids, sänka tröskeln för att utvidga affärsverksamheten och minska frestelsen att övergå till grå ekonomi.

Till följd av lättnaden undgår en näringsidkare helt skyldigheten att betala skatt upp till den nedre gränsen på 8 500 euro. Om gränsen överskrids, ska företaget betala skatt, men får en gradvis minskande lättnad. Skattskyldighet uppstår då enligt en glidande skala, så att den skatt som ska redovisas först småningom stiger till fullt belopp, i takt med att företagets verksamhet utvidgas. År 2004

togs det ut skatt till fullt belopp vid en omsättning på 20 000 euro per räkenskapsperiod. Vid ingången av 2005 höjdes omsättningssskattegränsen till 22 500 euro per räkenskapsperiod.

Bestämmelser om skattelättnad vid den nedre gränsen finns i 149 a–149 f § i mervärdesskattelagen.

Enligt 149 a § i mervärdesskattelagen får en skattskyldig för vilken räkenskapsperiodens omsättning överstiger den nedre gränsen för skattskyldighet, dvs. 8 500 euro, en lättnad i den skatt som ska redovisas för räkenskapsperioden. Storleken på lättnaden bestäms enligt formeln i paragrafens 1 mom. Lättnaden minskar gradvis i takt med att omsättningen ökar. Det tas ut skatt till fullt belopp vid en omsättning på 22 500 euro per räkenskapsperiod. Om den skattskyldiges räkenskapsperiod är kortare eller längre än 12 månader, ska räkenskapsperiodens omsättning vid beräkning av lättnaden omräknas så att den motsvarar omsättningen för en period på 12 månader.

En skattskyldig för vilken räkenskapsperiodens omsättning uppgår till högst 8 500 euro får i lättnad hela den skatt som ska redovisas för räkenskapsperioden. Detta gäller främst näringsidkare som bedriver verksamhet i liten skala och som har ansökt om att bli skattskyldiga, eller som har bedömt sin omsättning i överkant och därför anmält sig som skattskyldiga.

Lättnaden gäller såväl fysiska personer som sammanslutningar och samfund.

Lättnaden tillämpas inte på kommuner och inte heller på utlänningar som saknar fast driftställe i Finland. Lättnad fås inte när det gäller skatt som ska redovisas för skogsbruk, skatt som ska redovisas för överlåtelse av nyttjanderätten till en fastighet då överlåtaren har ansökt om att bli skattskyldig, skatt som ska betalas för försäljning av anläggningstillgångar, skatt som köpare ska betala eller skatt som betalas för gemenskapsinternt förvärv.

Om den skattskyldiges skatteperiod är en kalendermånad eller ett kalenderkvartal, lämnas enligt 149 b § till Skatteförvaltningen de uppgifter som gäller beräkningen och beloppet av lättnaden i samband med den skattedeklaration som ska lämnas för räkens-

skapsperiodens sista skatteperiod. Om skatteperioden är ett kalenderår eller ett renskötselår, lämnas uppgifterna i samband med skattedeklarationen för skatteperioden. Den skattskyldige drar på eget initiativ av skattelättnaden från den skatt som enligt 147 § 1 mom. ska redovisas för skatteperioden i fråga. Om lättnaden är större än den skatt som ska redovisas för skatteperioden, har den skattskyldige rätt att som återbäring få ett belopp som motsvarar skillnaden mellan lättnaden och den skatt som ska redovisas.

1.2 Lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning

Enligt lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning (658/2013) har näringsidkare skyldighet att erbjuda kunden ett kvitto på betalningen vid kontantförsäljning. Lagens syfte är att bekämpa en form av grå ekonomi, s.k. svart försäljning, och särskilt ingripa i sådana situationer i vilka försäljaren av en vara eller tjänst på tillbörligt sätt inte bokför den kontantbetalning som han eller hon får av kunden som inkomst av verksamheten. Lagen tillämpas på sådan rörelse och yrkesutövning som avses i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968). Av sådan rörelse och yrkesutövning som i denna lag betraktas som näringsverksamhet förutsätts det att omsättningen för räkenskapsperioden i fråga om rörelsen och yrkesutövningen överstiger 8 500 euro. När det ovan nämnda beloppet för omsättning överskrids omfattas rörelsen och yrkesutövningen av lagens tillämpningsområde. Värdet av verksamheten i liten skala motsvarar det värde på verksamhet i liten skala som föreskrivs i mervärdesskattelagen, men det huruvida verksamheten omfattas av mervärdesskattskyldigheten eller inte saknar betydelse med tanke på tillämpningen av lagen.

2 Föreslagna ändringar

2.1 Mervärdesskattelagen

För att lindra beskattningen för dem som bedriver rörelse i liten skala föreslås det att den nedre gräns för skattskyldighet enligt 3 §

som beräknas utifrån räkenskapsperiodens omsättning höjs från 8 500 euro till 10 000 euro. Dessutom föreslås det att den övre gränsen för skattelättnad vid den nedre gränsen för skattskyldighet höjs från 22 500 euro till 30 000 euro. Detta innebär att den skatt som småföretagen ska redovisa stiger till fullt belopp först vid en omsättning på 30 000 euro per räkenskapsperiod.

Av neutralitetsskäl kan den nedre gränsen för skattskyldighet och den övre gränsen för skattelättnad inte sättas alltför högt, så att småföretag som verkar under likartade förhållanden inte skattemässigt ska försättas i ojämlig ställning, vilket snedvrider konkurrensen.

2.2 Lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning

Enligt 2 § i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning är lagens tillämpningsområde i fråga om verksamhetens omsättning för en räkenskapsperiod sakligt bunden vid den nedre gränsen för mervärdesskattskyldighet, fastän det huruvida mervärdeskatt ska betalas för verksamheten eller inte i och för sig saknar betydelse med tanke på tillämpningen av lagen. Då den i 3 § i mervärdesskattelagen avsedda nedre gränsen för skattskyldighet, som beräknas på basis av omsättningen för en räkenskapsperiod, föreslås bli höjd från 8 500 euro till 10 000 euro, är det ändamålsenligt att en motsvarande höjning av eurobeloppet görs också i 2 § i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning.

3 Propositionens konsekvenser

3.1 Nedre och övre gränsen i mervärdesskattningen

En höjning från 8 500 euro till 10 000 euro av den nedre gräns för skattskyldighet som beräknas utifrån räkenskapsperiodens omsättning minskar i viss mån registreringen av skattskyldiga, särskilt när det gäller dem som bedriver en sådan rörelse där försäljningen riktar sig till konsumenter. Det finns upp-

skattningsvis 2 000 personer som bedriver en rörelse med en omsättning på mellan 8 500 euro och 10 000 euro. Det bedöms att registreringen av dem som bedriver en rörelse där försäljningen riktar sig till företag inte påverkas av en höjning av den nedre gränsen för skattskyldighet, eftersom det för dem som bedriver en rörelse av detta slag i regel är lönsamt att oberoende av vilken den nedre gränsen är registrera sig, framför allt på grund av avdragsrätten i fråga om inköp. En höjning av den nedre gränsen för skattskyldighet lindrar i viss mån beskattningen av småföretag.

Det har antagits att lättnaden vid den nedre gränsen ska göra det lättare att bli företagare och att anmäla sig som mervärdesskattskyldig samt att lättnaden ska främja sysselsättningen och förhindra att grå ekonomi uppkommer. Lättnaden riktas till företag som har en ytterst liten omsättning och som vanligen sysselsätter endast en person. Sysselsättningseffekten blir därmed i första hand en etablering av nya företagare på marknaden snarare än avlönad tilläggsarbetskraft.

En höjning av den övre gränsen för lättnaden till 30 000 euro ska minska belastningen av omsättningsskatten för de småföretag som omfattas av lättnaden och främjar för sin del de effekter som eftersträvas med hjälp av lättnaden. Det uppskattas att 20 000 nya företag kommer att omfattas av skattelättnaden till följd av att den övre gränsen för lättnaden höjs. Beräkningen av lättnaden medför i någon mån administrativa kostnader för företagen. Efter höjningen beräknas lättnaden omfatta sammanlagt cirka 126 000 företag.

Det ökade antalet verksamhetsutövare som omfattas av skattelättnaden till följd av höjningen av den övre gränsen för lättnaden beräknas i viss mån öka Skatteförvaltningens kostnader för förvaltningen av systemet. Förslaget leder till ökad rådgivning och handledning av kunderna. Höjningen av den nedre gränsen för skattelättnad beräknas leda till kostnader på cirka 80 000—100 000 euro för ändringar av informationssystemen. En minskning av registreringarna av skattskyldiga leder åter i någon mån till administrativa inbesparingar. Behovet för tilläggsfinansiering av skatteförvaltningen uppskattas och tas ställning till i budget- och ramhandlingen.

En höjning av den nedre gränsen för skattskyldighet och av den övre gränsen för skattelättnad beräknas minska skatteinkomsterna med cirka 41 miljoner euro per år.

3.2 Ändring i fråga om skyldigheten att erbjuda kvitto

Ytterligare cirka 2 000 företag kommer att lämnas utanför tillämpningsområdet för lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning, om den nedre gränsen för skattskyldighet höjs till 10 000 euro.

4 Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts vid finansministeriet.

5 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft vid ingången av 2016.

Det föreslås att höjningen av den nedre gränsen för skattskyldighet och av den övre gränsen för skattelättnad vid den nedre gränsen för skattskyldighet samt höjningen av den nedre gränsen för skattskyldighet i samband med skyldigheten att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning ska tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den dag lagen träder i kraft eller därefter. Om räkenskapsperioden har börjat före denna lags ikraftträdande, tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet. För en räkenskapsperiod som pågår när lagen träder i kraft ska de tidigare gränserna tillämpas också under den del av räkenskapsperioden som infaller 2016.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

Lagförslag

1.

Lag**om ändring av 3 och 149 a § i mervärdesskattelagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 3 § 1 mom. och 149 a § 1 mom.
 sådana de lyder, 3 § 1 mom. i lag 1301/2003 och 149 a § 1 mom. i lag 1161/2004, som föl-
 jer:

3 §

Säljaren är inte skattskyldig om räkens-
 kapsperiodens omsättning är högst
 10 000 euro, förutsatt att säljaren inte på
 egen anmälan har registrerats som skattskyl-
 dig.

den (i formeln skatt), så att lättnadens storlek
 bestäms enligt följande:

$$\text{skatt} = \frac{(\text{omsättning} - 10\,000) \times \text{skatt}}{20\,000}$$

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas på räkenskapsperioder
 som börjar den dag lagen trädde i kraft eller
 därefter. På räkenskapsperioder som börjat
 innan denna lag trädde i kraft tillämpas de
 bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

149 a §

En skattskyldig för vilken räkenskapsperi-
 odens omsättning (i formeln omsättning),
 överstiger 10 000 euro, får en lättnad i den
 skatt som ska redovisas för räkenskapsperio-

2.

Lag**om ändring av 2 § i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning (658/2013) 2 § som följer:

2 §

för en räkenskapsperiod överstiger
10 000 euro.*Tillämpningsområde*

Denna lag tillämpas på sådan rörelse och yrkesutövning som avses i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968), om verksamhetens omsättning

Denna lag träder i kraft den 20 .
Lagen tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den dag lagen trädde i kraft eller därefter. På räkenskapsperioder som börjat innan denna lag trädde i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

Helsingfors den 12 februari 2015

Statsministerns ställföreträdare, finansminister**ANTTI RINNE**Regeringsråd *Tommi Parkkola*

*Bilaga
Parallelltext*

1.

Lag

om ändring av 3 och 149 a § i mervärdesskattelagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i mervärdesskattelagen (1501/1993) 3 § 1 mom. och 149 a § 1 mom.
sådana de lyder, 3 § 1 mom. i lag 1301/2003 och 149 a § 1 mom. i lag 1161/2004, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Säljaren är inte skattskyldig om räkenskapsperiodens omsättning är högst 8 500 euro, såvida säljaren inte på egen anmälan har registrerats som skattskyldig.

Föreslagen lydelse

3 §

Säljaren är inte skattskyldig om räkenskapsperiodens omsättning är högst 10 000 euro, *förutsatt att* säljaren inte på egen anmälan har registrerats som skattskyldig.

149 a §

En skattskyldig för vilken räkenskapsperiodens omsättning (i formeln omsättning) överstiger 8 500 euro får en lättnad i den skatt som skall redovisas för räkenskapsperioden (i formeln skatt) så att lättnadens storlek bestäms enligt följande:

$$\text{skatt} - \frac{(\text{omsättning} - 8\,500) \times \text{skatt}}{14\,000}$$

149 a §

En skattskyldig för vilken räkenskapsperiodens omsättning (i formeln omsättning), överstiger 10 000 euro, får en lättnad i den skatt som ska redovisas för räkenskapsperioden (i formeln skatt), så att lättnadens storlek bestäms enligt följande:

$$\text{skatt} - \frac{(\text{omsättning} - 10\,000) \times \text{skatt}}{20\,000}$$

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den dag lagen trädde i kraft eller därefter. På räkenskapsperioder som börjat innan denna lag trädde i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag**om ändring av 2 § i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om skyldighet att erbjuda kvitto vid kontantförsäljning (658/2013) 2 § som följer:

Gällande lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på sådan rörelse och yrkesutövning som avses i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968), om verksamhetens omsättning för en räkenskapsperiod överstiger 8 500 euro.

Föreslagen lydelse

2 §

Tillämpningsområde

Denna lag tillämpas på sådan rörelse och yrkesutövning som avses i lagen om beskattning av inkomst av näringsverksamhet (360/1968), om verksamhetens omsättning för en räkenskapsperiod överstiger 10 000 euro.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lagen tillämpas på räkenskapsperioder som börjar den dag lagen trädde i kraft eller därefter. På räkenskapsperioder som börjat innan denna lag trädde i kraft tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.
